

verschijnt 2 maal per maand. Abonnementsprijs f. 3.-- per jaar.
Overname van eigen berichten en artikelen is toegestaan onder
vermelding: Humanistische Persdienst. Indien de Persdienst de
gegevens heeft overgenomen dient de oorspronkelijke bron te wor-
den vermeld.
Postgiro 304960 t.n.v. Humanistisch Verbond te Utrecht.
Telefoon 10163 (K 3400).

29 Maart 1952

1e jaargang, No.1.

Bij het eerste nummer.

Aan deze Persdienst bestaat, zo menen wij, een behoefte.
Behoeft in meer dan één opzicht.

In de eigen kring van humanistische organisaties; met hun sterk
groeiende activiteiten, wil men door een zo volledig mogelijke ken-
nisname van alles, wat er over het moderne humanisme geschreven en
gesproken wordt, zich telkens opnieuw een beeld kunnen vormen van de
plaats, welke dat moderne humanisme gaat innemen. Men wil op de hoogte
zijn van de reacties, welke eigen activiteiten in de Nederlandse volks-
gemeenschap opwekken. En het is noodzakelijk, om bij het snel toene-
men van de werkterreinen van elke organisatie, van elkaar te weten wat
er omgaat.

Taarneast is er in de grote en kleine pers - dagbladen en weekbladen,
periodieken van allerlei aard, organen en buurtblaadjes - vaak behoef-
te aan een duidelijke voorlichting over het humanisme.
En tenslotte zullen er vakbladen zijn, waarin een humanistische be-
lichting van het eigen werkterrein welkom is.

Aan al deze behoeften hoopt onze Persdienst in de toekomst te kun-
nen voldoen.

Het bulletin zal bestaan uit twee delen: artikelen, berichten en uit-
spraken over het humanisme uit binnen- en buitenland en daarnaast een
zo volledig mogelijke interne informatie betreffende het werk van de
eigen organisaties.

Dit eerste bulletin is nog slechts een bescheiden begin.
Moge de Humanistische Persdienst er in slagen haar taak naar behoren
te vervullen!

=====

VAN ALLE KANTEN.

In de Nieuwe Rotterdammer Courant van 5 Maart 1952 gaat men "van
Hervormde zijde" uitgebreid in op de kwestie van de humanistische
geestelijke verzorging, onder de titel "Stenen voor Brood".
De schrijver vraagt zich af of Christendom en Humanisme beide een
levens- en wereldbeschouwing te noemen zijn. Bij een Christen is het
feit, dat zijn geloof uitloopt op een bepaalde levens- en wereldbe-
schouwing slechts een secundair kenmerk van zijn Christen-zijn; een
Humanist noemt zijn overtuiging wel een levens- en wereldbeschouwing.
Daardoor verzet de Christen zich tegen een vergelijking, omdat die vol-
gens hem basis mist en komt daardoor in verzet tegen de eventuele ge-
lijkstelling van godsdienstige en geestelijke verzorging.

De schrijver eindigt:

In Nederland is eeuwen lang de Christelijke visie normatief geweest. Door de "Aufklärung" kwam de secularisatie, die geleid heeft tot een "Renaissance" van de mens in de "zondige" (d.i. van God afgewende) zin van het woord.

Daarbij vallen twee mogelijkheden in deze mens te onderscheiden: enerzijds de mogelijkheid tot de zedelijk-hoogstaande mens, die uit nuchter besef "goed" wil leven en anderzijds de mogelijkheid tot de nihilistische mens, waarin animalisme en demonie al heel snel leiden tot complete onmenselijkheid. Van de Christen is er p r i n c i p i e e l geen verschil, maar g r a d u e e l wel. Met de Humanist kan hij nog praten, omdat deze tenminste mens (zij het zondige mens) is. Met de nihilist vaak niet meer, terwijl juist de Humanisten nog wel met de nihilistisch georiënteerde mens tot een gesprek kunnen komen.

Op grond daarvan en op grond van het feit, dat Nederland - desnoods ad interim - een gemengde staat is en een democratische gezindheid gekozen heeft, die zich niet verdraagt met discriminatie van achtbare overtuigingen, zijn er ook Reformatorische Christenen, die een ander standpunt innemen dan minister Mulderije. Ook zij zien de humanistische geestelijke verzorging als onvergelijkbaar met de Christelijke verzorging, (waarbij de uitdrukking "stenen voor brood" weinig gelukkig is), maar zij zijn bereid deze niet alleen te dulden en te doen subsidiëren, maar deze zelfs als een goede zaak te accepteren, omdat het nihilisme zulk een ernstige bedreiging vormt.

xxx

In de Nieuwe Rotterdammer Courant van 11 Maart wordt van humanistische zijde nader op dit artikel ingegaan en het begrip "geestelijke verzorging" uit de nieuwe beginselenwet toegelicht. Aan dit begrip wordt niet door enige omschrijving een beperkte betekenis gegeven, de minister kan dus niet volhouden dat geestelijke verzorging "in de zin der nieuwe wet" de vertegenwoordigers van het Humanistisch Verbond als geestelijke verzorgers zou uitsluiten. De oude wet sprak van "Godsdienstoefeningen", de nieuwe van geestelijke verzorging.

De beide vorige ministers van Justitie, die reeds met dit ontwerp van wet gewerkt hebben, lieten een ander geluid horen. In de Memorie van Toelichting (1 April 1949) schrijft minister Wijers: "Ook zij, die niet tot een kerkgenootschap behoren, zullen, indien zij daar prijs op stellen, in staat moeten worden gesteld zich door contact met anderen uit de vrije wereld te bezinnen op geestelijke waarden". - In de Memorie van Antwoord schrijft de latere minister Struycken: "De geestelijke verzorgers... kunnen wanneer zij dit wensen, de gedetineerden van alle gezindten bezoeken en met hen spreken. Dit geldt mede voor degenen, die eventueel na overleg met de ondergetekende van humanistische zijde voor het onderhouden van geestelijk contact zouden worden aangewezen". Volgens de schrijver van het artikel staat het vast, dat iedere opvolger van minister Mulderije met het nieuwe artikel 39 in de hand zéér gerustelijk zal kunnen besluiten tot toelating van humanistisch georiënteerde geestelijke verzorgers in de gevangenissen. -

xxx

In de Nieuwe Eeuw (R.K.) van 1 Maart 1952 wijdt Dr. P.B. een zeer uitvoerige beschouwing aan "Godloosheid en Humanisme", waarin de kwestie van de geestelijke verzorging van D.U.W.-arbeiders, militairen en gevangenen centraal wordt gesteld. De pretentie van het Verbond de groepering te zijn, waarbij buitenkerkelijk Nederland zich behoort aan te sluiten, is ongerechtvaardigd, zowel op grond van redenering als op grond van de praktijk. Wat het laatste betreft: numeriek is het Verbond onbelangrijk, de bijeenkomsten trekken slechts weinig mensen en daarmee is volgens spreker duidelijk aangetoond dat het buitenkerkelijk volksdeel geen behoefte heeft aan het streven, de ideologie en met name niet aan de Godloosheidsgedachte van het Verbond. Daarnaast is het zeker, dat de oorzaken van buitenkerkelijkheid van dien aard zijn dat buitenkerkelijkheid volstrekt nog geen Godloosheid impliceert.

De schrijver ziet in dat zijn beschouwing onvolledig zou zijn als niet werd aangegeven op welke wijze de geestelijke belangen van D.U.W.-arbeiders, militairen en gevangenen dan wel zouden moeten worden behandeld, voorzover dit niet door kerkgenootschappen geschiedt.

kerkelijken onder hen horen, onder verbod overigens om onder de buitenschap, kerkelijke richting of Godlozenbeweging. De schrijver wijst daartoe nog op de kortgeleden aangestelde sociale ambtenaren bij de D.U.W.

Humanistisch Thuisfront

UIT EIGEN KRING.

Tussen Nunspeet en Vierhouten is vorige week een groot Militair kamp in gebruik genomen. In verband hiermede zal op 26 Maart a.s. te Vierhouten door de Staatssecretaris van Oorlog, Mr. F.J. Kranenburg het militair tehuis "De Eikenhoeve" worden geopend. Zoals bekend heeft het Humanistisch Thuisfront reeds een militair tehuis te Amersfoort, waarin in zgn. open clubs scheppende arbeid wordt verricht, zoals pottenbakken, plastische houtbewerking, gitaar- en mandolinebouw, tekenen en schilderen enz. Het ligt in de bedoeling dit werk ook te Vierhouten ter hand te nemen. Daarnaast zal in een recreatiezaal gelegenheid zijn voor algemene ontspanning, zoals b.v. schaken, dammen en biljarten, terwijl er ook een studiezaal en bibliotheek aanwezig zijn.

STENEN VOOR BROOD ?

XXX

Brood.

Heeft U zich wel eens afgevraagd hoeveel kilo's meel er dagelijks verwerkt moeten worden om onze militairen één dag van brood te voorzien? Het is ruim voldoende voor twee broodmaaltijden van 35.000 gezinnen of voor a l l e inwoners van plaatsen, zoals b.v. Groningen en Eindhoven.

Stenen.

Heeft U zich ook wel eens afgevraagd hoeveel lectuur er dagelijks voor de militairen nodig is om het genuttigd brood niet te laten verstenen?

De bibliotheken in de militaire tehuizen vragen regelmatig om aanvulling. De militairen in de kazernes en hospitalen, op Korea, Nieuw-Guinea en in de West doen wij een geweldig plezier, wanneer zij zo nu en dan een goed boek of tijdschrift ontvangen. Het ligt in Uw vermoeden om ons voldoende van deze "stenen" te voorzien. Brood ontvangen de militairen voldoende. Wij samen zorgen voor "stenen". Zendt boeken en tijdschriften aan het Centraal Bureau van het Humanistisch Thuisfront, Hekelveld 16 te Amsterdam-C. Het Humanistisch Thuisfront zorgt dan voor de rest.

A.H. Gerhard- stichting

De A.H. Gerhard-Stichting (Tehuizen voor Buitenkerkelijke Ouden van Dagen) ontving op de rondgezonden circulaire reeds een bedrag van f. 3.000.-- aan giften en bijdragen.

Zoals bekend hoopt deze Stichting over enige tijd in de komende uitbreiding in Amsterdam - het z.g. Slotermeerplan - huisvesting voor 300 bejaarden te bouwen.

Humanistisch Verbond

Zaterdag 29 en Zondag 30 Maart zal het zesde jaarlijks congres van het Humanistisch Verbond te Gouda gehouden worden. Ca. 230 afgevaardigden van 70 gemeenschappen en vele leden-belangstellenden zullen het congres bezoeken. Dit zesde congres zal in het teken staan

van het onderwerp "Taak en Verantwoordelijkheid van het Humanistisch Verbond". De Verbondsvoorzitter zal over dit onderwerp een rede houden, gevolgd door een algemene discussie. Verder wordt de huishoudelijke agenda behandeld.

Humanistische Stichting Socrates.

Onlangs is opgericht de "Humanistische Stichting Socrates", die zich ten doel stelt:

- Het instellen en instandhouden van bijzondere leerstoelen met betrekking tot de humanistische levens- en wereldbeschouwing.
- Het organiseren en doen functioneren van een wetenschappelijke en een culturele sectie, alsmede van daaraan verbonden werkgroepen.

De eerste bijzondere leerstoel in de Wijsbegeerte, met name in de ethiek en de moderne wijsgerige stromingen, in het bijzonder met betrekking tot de humanistische levens- en wereldbeschouwing, zal worden ingesteld aan de Technische Hogeschool te Delft in de faculteit der algemene wetenschappen. Als curatoren voor deze leerstoel treden op: de hoogleraren Dr. H.J.F.W. Brugmans, Dr. C.D.J. Brandt, Mr. H.R. Hoetink, Dr. R. Kranenburg en Dr. G. Stuiveling. Tot bijzonder hoogleraar werd benoemd: Dr. Libbe van der Wal.

Op Zondag 6 April 1952 te 10.30 uur zal de eerste landdag van de wetenschappelijke sectie gehouden worden in de School voor Wijsbegeerte te Amersfoort. Dr. J.P. van Praag zal een inleiding houden over "Complementaire" begrippen in het denken over de mens.

Humanistische Werkgemeenschap in de Partij v.d. Arbeid

De Werkgemeenschap belegde op 22 en 23 Maart voor de tweede maal een conferentie.

Als sprekers traden op: J. de Kadt en Dr. J.P. van Praag, met als onderwerp respectievelijk "De machtsontwikkeling en de menselijke ontplooiing en de maatschappij" en "Culturele Democratie", daarbij aanknappende bij enkele in het Plan "De Weg naar Vrijheid" ontwikkelde gezichtspunten.

De 105 deelnemers (vorige conferentie 75) namen, in 5 secties verdeeld, intensief aan de discussie deel. Voor een humanistische fundering van de in deze partij aan de orde zijnde vraagstukken was deze conferentie van groot belang.

Centrale Stichting Bureaux voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden op humanistische grondslag

Enige maanden geleden werd door de hoofdbesturen van de Vereniging "Humanitas" en het Humanistisch Verbond een Centrale Stichting in het leven geroepen, welke tot doel heeft het oprichten en in standhouden van plaatselijke bureaux voor Levens- en Gezinsmoeilijkheden. In een viertel plaatsen zijn thans dergelijke op humanistische basis werkende Bureaux; zij worden geleid door een team van drie personen: een maatschappelijk werkster, een psychiater en een humanistisch geestelijk raadsman. In het jaar 1951 werd voor dit nieuwe werk van het Preventiefonds een subsidie ontvangen; ook voor dit jaar is er van die zijde wederom een subsidie toegezegd.